

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Kocaeli Derince'de Merkim Endüstri Ürünleri A.Ş. firmasına ait bir depoda 2000-3000 ton arasında olduğu tahmin edilen HCH (*heksaklosikloheksan*) ve DDT (*Dichlorodiphenyltrichloroethane*) atığı bulunmaktadır. HCH ve DDT karsinojenik, doğada kalıcı kirliliğe yol açan ve canlılarda birikim yapan toksik, kalıcı organik kirletici (KOK) olarak nitelendirilen kimyasal maddelerdir. 1950'li yıllardan 1980'li yılların sonlarına kadar tarımsal üretimde pestisit olarak kullanılmış olan bu kimyasallar Türkiye'de 1985 yılında yasaklanmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2006 yılında Derince'deki bu kimyasalların bertarafına karar verilmiştir. Kimyasalların bertarafı için Aralık 2006 tarihinde açılan uluslararası ihale ile Alman AVG firmasıyla sözleşme imzalanmış ve Almanya'ya taşınarak bertaraf edilmesine karar verilmiştir. Ancak kimyasalların sadece belirli bir kısmı bertaraf için yurtdışına gönderilebilmiştir ve atıklar uzun yıllardır özensiz bir şekilde, atık saklama koşullarına uymayan depolarda tutulmaktadır.

Türkiye'nin kabul edilen deprem gerçeği vardır. Meydana gelecek bir depremde bu bölgede bulunan HCH ve DDT atıkları, su kaynaklarında, toprakta, insan ve çevre sağlığında telafisi imkansız zararlara neden olacaktır. Deniz suyuna karışması durumunda ise kalıcı bir çevre kirliliği oluşacaktır. Çevrenin, doğanın ve insan sağlığının korunması Anayasa, yasalar ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Çevre felaketleri yaşanmadan önce gerekli önlemlerin alınması hükümetin önceliği olmalıdır.

Bu bağlamda;

1- Alman AVG firması ile imzalanan sözleşmeye rağmen HCH ve DDT atıklarının bertaraf işlemi tamamlanmamıştır. Ölümcül etkileri bulunan atıkların bertaraf işlemi ne zaman tamamlanacaktır? Bertaraf işlemi kimler tarafından ne şekilde yapılacaktır? Bunun için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

2- Kocaeli Derince'de kaç ton HCH ve DDT atığı bulunmaktadır? Şimdiye kadar kaç tonu Almanya'da bertaraf edilmiştir? Bu işlemin maliyeti ne kadardır? Kaynak ne şekilde sağlanmıştır?

2040

3- Derince'de Merkim Endüstri Ürünlerine ait depoda bulunan HCH ve DDT kimyasalları ne şekilde muhafaza edilmektedir? Bulundukları depo yönetmeliklere uygun mudur? Bakanlığınız bu konuda gerekli denetimleri yapmakta mıdır?

4-Olası depremde insanların ve çevrenin zarar görmemesi için bu kimyasalların yaratacağı tehlikeye karşı hangi önlemler alınmıştır? Bu konuda firma ile işbirliği yapılmakta mıdır?

5- Derince'de depolanan bu tehlikeli kimyasallar toz şeklinde uzun yıllardır orada bulunmaktadır. Bunların çevreye yayılma ve suya karışma ihtimali de vardır. Kocaeli'nde, düzenli olarak, toprağın, yeraltı ve üstü sularının, körfez suyunun incelenmesi yapılmakta mıdır? Şimdiye kadar toprakta, yeraltı ve yerüstü su kaynaklarında bu kimyasallardan kaynaklı bir kirlilik tespit edilmiş midir?

6- İnsan ve çevre sağlığı açısından kimyasalların doğru bir şekilde sınıflandırılması ve depolanması çok önemli bir konudur. Türkiye bu konuda taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin de gereği olarak üstüne düşen sorumlulukları yerine getirmekte midir? Firmalarla gerekli işbirliği yapılmakta mıdır? Kimyasal madde depolarının depreme dayanıklı olup olmadıkları kontrol edilmekte midir? Bu konuda nasıl bir çalışmanız vardır?

7- Avrupa Birliği verilerine göre Türkiye en çok pestisit satılan ülkelerin başında gelmektedir. Çevre ve insan sağlığını korumak amacıyla özellikle kalıcı organik kirletici sınıfından kimyasalları yasaklamak veya büyük ölçüde kısıtlamak için Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?